

Súd:	Správny súd v Košiciach
Spisová značka:	15Sas/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	0923100223
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrea Daráková
ECLI:	ECLI:SK:SpSKE:2024:0923100223.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v konaní pred sudkyňou JUDr. Andreou Darákovou, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., právne zastúpená advokátom: Mgr. Ernest Vokál, so sídlom Hlavná 61, 080 01 Prešov, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa – ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX z 11.10.2019 vo veci nepriznania dávky v nezamestnanosti a jemu predchádzajúceho administratívneho konania, a to v konaní po rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Ssk 73/2022 z 31.05.2023, takto

rozhodol:

I. Správnu žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanej **n e p r i z n á v a** voči žalobkyni právo na náhradu trov prvostupňového a kasačného konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Žalobou doručenou 18.12.2019 pôvodne Krajskému súdu v Prešove (ďalej tiež aj len „krajský súd“) sa žalobkyňa domáhala, aby po preskúmaní rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX z 11.10.2019, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov (ďalej tiež aj len „sociálna poisťovňa“) č. 8447/2019-PO-DvN z 08.08.2019 o nepriznaní žalobkyni nároku na dávku v nezamestnanosti, aby tieto rozhodnutia, tak žalovanej ako aj sociálnej poisťovne z dôvodu ich nezákonnosti boli zrušené a vec vrátená žalovanej na nové konanie a žalobkyni, aby bol priznaný nárok na náhradu trov konania.

2. Podľa § 1 písm. c) a § 3 ods. 1 a 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 01.06.2023 prešla právomoc výkonu súdnictva v správnych veciach (čo je aj daný prípad) z Krajského súdu v Prešove na Správny súd v Košiciach (ďalej tiež aj len „správny súd“), z ktorého dôvodu bolo rozhodovanie o žalobe žalobkyne, v zmysle rozvrhu práce Správneho súdu v Košiciach na rok 2023 v jeho znení účinnom od 01.06.2023, náhodnými technickými prostriedkami pridelené zákonnej sudkyňi správneho súdu senátu „15Sa“.

Administratívne konanie

3. Podľa žalovanou predloženého administratívneho spisu bola žalobkyňa dňom 15.12.2018 zaradená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov do evidencie uchádzačov o zamestnanie a 11.01.2019 si v sociálnej poisťovni požiadala o dávku v nezamestnanosti. V žiadosti žalobkyňa vyhlásila, v období od 06.09.2013 do 14.12.2018 bola zamestnaná na území Veľkej Británie, že z posledného zamestnania, ktoré vykonávala na území iného členského štátu EÚ sa do miesta bydliska nevracala denne ani najmenej raz týždenne; že si neuplatnila dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte EÚ a nie je a

ani nebola jej poberateľom; že v inom členskom štáte si neuplatnila ani nárok na nemocenské, ošetrovné, materské, rodičovský príspevok alebo inú obdobnú dávku a ani nebola ich poberateľom.

Vo vyhlásení žiadateľa na účely posúdenia zachovania centra záujmov, ktoré bolo prílohou predmetnej žiadosti žalobkyňa uviedla, že počas jej pobytu na území Veľkej Británie, kde pracovala od septembra 2013 do decembra 2018, mali na území Slovenska pobýť jej blízke osoby (bez špecifikácie o koho sa malo jednať); že vo Veľkej Británii pracovala u jedného zamestnávateľa (Hilton meets retail LTD), na základe pracovnej zmluvy uzavretej na dobu neurčitú s výmerou dovolenky na zotavenie v rozsahu 22 dní, pričom vykonávala prácu vedúcej linky (line leader), ktorý pracovný pomer bol ukončený dohodou z dôvodu zdravotného stavu jej matky; počas pôsobenia v Anglicku kde bola sama, bývala s viacerými osobami v podnájme, bývanie menila 2x a na územie Slovenskej republiky sa vracala autom a letecky 20x – 25x ročne v intervaloch po 4 dni a 3x ročne po 12 dní, pričom počas svojho pobytu na Slovensku sa zdržiavala na adrese svojich rodičov, kde býva aj po návrate na územie Slovenska, keďže žalobkyňa na území Slovenska nevlastní nehnuteľnosť. Žalobkyňa tiež uviedla, že počas posledného pobytu v inom členskom štáte si hľadala zamestnanie aj na území Slovenska, pričom po skončení pracovného pomeru nepožiadala vo Veľkej Británii o dávku v nezamestnanosti. Ako iné skutočnosti preukazujúce zachovanie centra záujmov žalobkyňa na území Slovenskej republiky počas jej pobytu v inom členskom štáte, žalobkyňa uviedla jednako dátumy, kedy sa z dôvodu sprevádzania svojej mami na lekárske vyšetrenia zdržiavala na území Slovenska a to 20.01.2018, 08.03.2018, 08.04.2018, 30.07.2018 a 24.10.2018 a jednako pravidelné splácanie úveru Na Slovensku, ktorý splatila v roku 2018.

4. Rozhodnutím č. 8447/2019-PO-DvN z 08.08.2019 sociálna poisťovňa, ako prvostupňový správny orgán rozhodla, že žalobkyňa nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

Sociálna poisťovňa svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že v zmysle požiadavky § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), žalobkyňa v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t.j. v období od 15.12.2014 do 14.12.2018 sa síce na území Slovenskej republiky nepodieľala na poistení v nezamestnanosti, avšak, keďže tieto posledné 4 roky sa podieľala na poistení v nezamestnanosti v inom členskom štáte (Veľká Británia), kde aj pracovala a keďže v zmysle čl. 61 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 (ďalej len „základné nariadenie“), by bolo možné žalobkyňu pre účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti v Slovenskej republike zohľadniť jej doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté aj v tomto inom členskom štáte EÚ, avšak iba za predpokladu, že žalobkyňa si počas výkonu práce v zahraničí zachovala aspoň pevné väzby a bydlisko na území Slovenskej republiky, sociálna poisťovňa vyhodnotila u žalobkyne existenciu týchto pevných väzieb s negatívnym výsledkom.

Sociálna poisťovňa dospela k záveru o nezachovaní si žalobkyňou počas doby jej pôsobenia v inom členskom štáte pevných väzieb na území Slovenska, najmä s ohľadom na celkovú dĺžku pobytu žalobkyne v zahraničí, kde mala iba jedno stabilné zamestnanie a to od septembra 2013 do decembra 2018, t.j. celkovo viac ako 5 rokov, v interakcii s čím neobstoja tvrdenia žalobkyne, že na území Slovenska zanechala svojich rodičov, pri ktorých trvale býva, ani skončenie pracovného pomeru žalobkyňou z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu jej matky a ani pravidelnosť jej návštev na Slovensku.

Rozhodnutie sociálnej poisťovne bolo žalobkyňi doručené 15.08.2019.

5. Žalobkyňa svoje odvolanie, doručené sociálnej poisťovni 21.08.2019 proti jej rozhodnutiu odôvodnila tvrdením, že po celú dobu svojho pôsobenia v inom členskom štáte mala zachovaný trvalý pobyt na území Slovenskej republiky; platila poplatok za komunálny odpad; pravidelne navštevovala zubára a zúčastňovala sa preventívnych prehliadok; domov chodievala pravidelne 4x až 5x do roka, splácala úver voči Slovenskej sporiteľni a domov sa vrátila po vyplatení dlhu. Po celý čas sa s priateľom pokúšali založiť si rodinu, čo sa im vo Veľkej Británii nedarilo, po návrate domov otehotnela a chce svoje dieťa vychovať na Slovensku.

6. Dňa 22.08.2019 sociálna poisťovňa spísala so žalobkyňou prílohu k jej vyjadreniu na účely posúdenia jej bydliska počas jej pôsobenia v inom členskom štáte, v ktorej prílohe žalobkyňa tiež uviedla, že vo Veľkej Británii sa zdržiavala so svojím priateľom, ktorý bol zamestnaný v preprave tovaru medzi Veľkou Britániou a Slovenskom a ktorý za žalobkyňou odišiel do zahraničia cca po 2 mesiacoch od jej odchodu; bývali spolu v podnájme spolu s bratom jeho priateľkou a priateľkiných synom; nájom zmenili trikrát za celé obdobie; na Slovensko cestovala 4 - 5 krát ročne letecky alebo autom; na Slovensku splácala úver z roku 2010 (študentská pôžička) bol splatený v septembri roku 2018 a použila ho na kúpu motorového

vozidla; na Slovensku žalobkyňa pravidelne navštevovala zubára a aktuálne z dôvodu tehotenstva absolvuje potrebné lekárske vyšetrenia.

7. O odvolaní žalobkyne rozhodla žalovaná žalobou napadnutým rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX z 11.10.2019 tak, že odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a rozhodnutie sociálnej poisťovne potvrdila.

Žalovaná sumarizovala, že v období posledných štyroch rokov pred zaradením žalobkyne do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t.j. od 15.12.2014 do 14.12.2018, sa žalobkyňa na území Slovenskej republiky nepodieľala na poistení v nezamestnanosti, ktorú dobu jej tak nebolo možné zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti, pretože žalobkyňa v tomto posudzovanom období pracovala na území iného členského štátu EÚ (Spojené kráľovstvo), kde sa však v zmysle potvrdenia príslušnej zahraničnej inštitúcie podieľala aj na poistení v nezamestnanosti. Preto z dôvodu zistenia, či by bolo možné žalobkyňu, pre účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti, zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú aj na území Spojeného kráľovstva, sociálna poisťovňa (prvostupňový správny orgán) skúmala, či si žalobkyňa počas tejto doby zamestnania na území iného členského štátu zachovala pevné väzby a bydlisko na území Slovenskej republiky. Žalovaná tak uzavrela, že celková dĺžka pobytu žalobkyne viac ako 5 rokov v inom členskom štáte spolu s jej priateľom, jej stabilná pracovná situácia v zahraničí svedčiaca o jej orientácii na zahraničný pracovný trh, ako aj primeraná bytová situácia žalobkyne v zahraničí a platenie daní a odvodov v zahraničí, boli vyhodnotené silnejšie ako ostatné žalobkyňou uvádzané skutočnosti a to prítomnosť rodičov na Slovensku, zachovanie trvalého pobytu na Slovensku, zdravotný stav matky, žalobkyňou deklarované občasné návraty na Slovensko, návštevy lekárov a v súčasnosti tehotenstvo. Podľa žalovanej, keďže sa žalobkyňa počas výkonu zárobkovej činnosti v zahraničí dlhodobo zdržiavala, bývala, trávila pracovný aj mimopracovný čas spolu s priateľom, platila zákonné odvody i dane, všetky tieto skutočnosti preukazujú na zachovanie bydliska a vytvorenie centra záujmov žalobkyňou mimo Slovenska, preto nie je možné dobu poistenia v nezamestnanosti získanú na území Spojeného kráľovstva zohľadniť na Slovensku pre účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia. V uvedených súvislostiach žalovaná ozrejmla obsah pojmu „bydlisko“ s tým, že tento pojem nie je možné stotožňovať s pojmom „trvalý pobyt“ a s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sžsk 38/2017 z 27.11.2018, podľa ktorého na zachovanie bydliska a centra záujmov na Slovensku nepostačuje len zachovanie si evidovaného trvalého pobytu, čo je do veľkej miery len administratívna skutočnosť, ktorá neodzrkadľuje realitu, žalovaná uzavrela, že žalobkyňa si „bydlisko“ v zmysle významu tohto pojmu podľa základného nariadenia, na území Slovenska nezachovala.

V súvislosti so žalobkyňou uvádzanou prítomnosťou jej rodičov na území Slovenska v období ňou vykonávanej zárobkovej činnosti v Spojenom kráľovstve žalovaná uviedla, že v prípade rodičov je prirodzené osamostatnenie sa ich plnoletých detí (žalobkyne) a vytvorenie vlastných samostatných domácností, preto pobyt rodičov v krajine pôvodu žiadateľa (žalobkyne) jednoznačným spôsobom nepreukazuje jeho zachovanie si bydliska v tejto krajine počas výkonu zárobkovej činnosti v inom členskom štáte.

Záverom žalovaná upriamila pozornosť na to, že žalobkyňa mala zákonnú možnosť požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Spojeného kráľovstva s dodatkom, že podľa čl. 64 základného nariadenia má dotknutá osoba možnosť požiadať aj o export priznanej dávky v nezamestnanosti do ktoréhokoľvek iného členského štátu, t.j. aj na územie Slovenskej republiky.

Rozhodnutie žalovanej bolo žalobkyňu doručené 17.10.2019.

Súdne konanie

8. Žalobkyňa svoju správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX z 11.10.2019 odôvodnila tvrdením, že rozhodnutie správnych orgánov vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, v dôsledku čoho dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, správne orgány sa nedostatočne vysporiadali s námietkami a tvrdeniami žalobkyne, kvôli čomu je rozhodnutie žalovanej nedostatočné, neurčité a nezrozumiteľné. Žalobkyňa uviedla, že má za to, že dostatočne preukázala zachovanie pevných väzieb, a teda centra záujmov na území Slovenskej republiky aj v období, kedy pracovala na území Veľkej Británie. Zdôraznila, že vždy mala záujem sa po čase na Slovensku vrátiť, z ktorého dôvodu si na Slovensku ponechala aj trvalý pobyt a cestovala tu 4x -5x ročne za svojimi rodičmi. Súčasne poukázala, že počas celej doby pobytu vo Veľkej Británii bývala s priateľom iba v podnájme a keďže nemali záujem natrvalo sa usadiť v Spojenom kráľovstve, preto si ani nehľadali žiadne trvalé bývanie, pretože hlavným dôvodom bol zámer žalobkyne vrátiť sa na Slovensko, ktoré považuje

za miesto svojho bydliska, kde chce vychovávať svoje deti a žiť svoj život v blízkosti svojich rodičov. Z uvedených dôvodov, podľa žalobkyne, bolo možné aplikovať výnimku a započítať jej v zahraniční získané doby poistenia v nezamestnanosti, pre posúdenie jej žiadosti o dávku v nezamestnanosti aj na území Slovenska.

9. Žalovaná vo svojom vyjadrení k správnej žalobe, zotrvala v podstate na svojej argumentácii uvedenej už v žalobou napadnutom rozhodnutí, pričom ohľadne námietky žalobkyne, že správne orgány nezohľadnili, že aj počas jej pôsobenia v inom členskom štáte, mala stále úmysel zachovať si bydlisko na území Slovenska, žalovaná uviedla, že keďže na ustálenie väzieb a miesta bydliska žalobkyne na území Slovenskej republiky postačovali objektívne skutočnosti ako, dlhodobá prítomnosť žalobkyne na území iného členského štátu, kde mala stabilnú pracovnú situáciu svedčiacu o jej prioritnej orientácii na zahraničný pracovný trh; platenie daní a odvodov v zahraničí; primeraná bytová situácia v zahraničí, kde sa zdržiavala spolu s jej blízkou osobou t.j. s jej životným partnerom t.j., keďže zohľadnením týchto objektívnych kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia nevznikli pochybnosti o bydlisku žalobkyne počas jej pôsobenia v zahraničí, nebolo už potrebné na jeho ustálenie zohľadňovať aj úmysel žalobkyne podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, pretože sa jedná len o podporné kritérium aplikovateľné pre prípad, ak by miesto bydliska dotknutej osoby nebolo možné ustáliť podľa objektívnych okolností uvedených v článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžsk/38/2017 z 21.10.2018, v ktorom mimo iné tiež uviedol, že pre zachovanie si bydliska nie je rozhodujúca na prvom mieste citová väzba k svojmu rodisku či rodičom, ani viac či menej určitý plán raz v budúcnosti sa opäť presťahovať do krajiny pôvodu, ale podstatným je skutočné bydlisko osoby, t.j. kde zvyčajne býva, pričom žalobkyňa počas jej pôsobenia v Spojenom kráľovstve bývala na jeho území, a rozhodujúce nie je, aké dôvody ju viedli k zmene tohto rozhodnutia a k vráteniu sa na Slovensko, ani to, že nikdy nemala úmysel trvalo zostať žiť na území Spojeného kráľovstva. Pohnútkou k odchodu do zahraničia, ako aj pre návrat na Slovensko je v kontexte určovania bydliska v rozhodnom čase, teda počas posledného zamestnania, za daných okolností irelevantná. Žalobkyňa zvolením uvedeného územia na ňom trávila väčšinu času mimo svoje pôvodné rodinné prostredie na Slovensku, čím oslabilila svoje individuálne väzby na Slovensko.

V súvislosti s nesúhlasom žalobkyne, že jej bytová situácia v zahraničí bola dostatočná, dala žalovaná do pozornosti, že bytová situácia musí byť vyhodnotená v celkovom kontexte, pričom ubytovanie v podnájme žalovaná hodnotí ako bežnú a prijateľnú formu bývania a to aj na Slovensku, primeranú pomerom súvisiacim s vykonávaním zárobkovej činnosti vo Spojenom kráľovstve.

Ohľadne pravidelných návštev žalobkyne na Slovensku, žalovaná uviedla, že na uvedenú skutočnosť bolo síce prihliadnuté, avšak uvedené v porovnaní s ostatnými zistenými skutočnosťami, nepreukazuje zachovanie bydliska žalobkyne na Slovensku počas jej pôsobenia v zahraničí. Žalovaná opätovne poukázala, že ani prítomnosť rodičov žalobkyne na území Slovenska nie je okolnosťou, ktorá by svedčila o zachovaní centra jej záujmu na Slovensku s poukazom, na už v žalobou napadnutom rozhodnutí uvedený predpoklad prirodzeného osamostatnenia sa plnoletých detí od rodičov s dodatkom, že v Spojenom kráľovstve sa naproti tomu žalobkyňa zdržiavala so svojím životným partnerom t.j. osobou jej blízkou, čo tiež svedčí o vytvorení si väzieb žalobkyňou na území Spojeného kráľovstva.

V súvislosti s námietkou žalobkyne o platení poplatkov za komunálny odpad na Slovensku žalovaná uviedla, že finančné operácie je možné vykonávať aj mimo územia Slovenskej republiky, kvôli čomu ani táto skutočnosť nepreukazuje bydlisko žalobkyne na Slovensku a na uvedené možno nahliadať iba ako na doplňujúcu skutočnosť, ktorá by mohla byť zohľadnená iba v prípade pochybností o mieste bydliska žalobkyne, čo sa však v danom prípade nestalo.

Zachovaniu bydliska žalobkyňou na Slovensku nenasvedčuje ani absolvovanie lekárskeho prehliadok na Slovensku s dodatkom, že osoby vykonávajúce zárobkovú činnosť v zahraničí častokrát využívajú zdravotnú starostlivosť poskytovanú na Slovensku a to jednak z finančných dôvodov, ale aj z dôvodu jazykovej bariéry, keďže nie je jednoduché komunikovať o špecifickej medicínskej terminológii v cudzom jazyku.

Žalovaná uzavrela, že žalobkyňa nemala počas posledného zamestnania v Spojenom kráľovstve zachované bydlisko na území Slovenskej republiky, bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebola poistená v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, preto jej nebolo možné doby poistenia v nezamestnanosti získané na území iného členského štátu zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť a nesúhlasila s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania.

10. K vyjadreniu žalovanej k žalobe, ktoré bolo právnomu zástupcovi žalobkyne doručené 19.02.2020 a opakovane 23.03.2020, však právny zástupca žalobkyne už svoje stanovisko (replika) nezaujal.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež aj len „krajský súd“) na pojednávaní konanom 30.12.2021 rozsudkom č.k. 5 Sa/26/2019-73 o žalobe žalobkyne takto rozhodol cit.

„Zrušuje rozhodnutie žalovanej zo dňa 11. októbra 2019 číslo: XXXXX-X/XXXX-XX v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov zo dňa 08. augusta 2019 číslo: XXXX/XXXX-XX-XXX a vracia vec žalovanej na ďalšie konanie.

Priznáva žalobkyni voči žalovanej právo na úplnú náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným rozhodnutím.“

Krajský súd svoje rozhodnutie založil na východisku, že pri skúmaní zachovania alebo nezachovania centra záujmov, sa nemožno obmedziť iba na skúmanie dĺžky pobytu, stability zamestnania, či platenia daní a odvodov, keďže sa jedná o demonštratívny výpočet, ktoré skutočnosti je nutné vykladať vo vzájomnej súvislosti, bez ohľadu na fiškálny záujem štátu. Podľa krajského súdu dĺžka pobytu žalobkyne, či stabilita jej zamestnania vo Veľkej Británii, ako aj plnenie daňových povinností voči tomuto členskému štátu, nie sú zásadnými ukazovateľmi v súvislosti s posudzovaním zachovania centra jej záujmov v tom ktorom členskom štáte. Podľa krajského súdu, správne orgány nezohľadnili úmysel žalobkyne žiť, bývať a vychovávať svoje deti na Slovensku, ani to, že počas celej doby pobytu vo Veľkej Británii žalobkyňa udržiavala nepretržitý kontakt s rodičmi, platila poplatky za komunálny odpad a tiež počas tohto pobytu vo Veľkej Británii vyplatila aj svoj úver, teda, podľa krajského súdu, dôvodom jej vycestovania do Veľkej Británie bola nepochybne nepriaznivá finančná situácia. Dôkazom o tom, že žalobkyňa mala v úmysle žiť na Slovensku, malo by aj to, že počas jej pobytu vo Veľkej Británii bývala iba v podnájme.

Z uvedených dôvodov sa krajský súd stotožnil so žalobnými námietkami žalobkyne a správnym orgánom v ďalšom konaní uložil cit. „... opätovne rozhodnúť o žiadosti žalobkyne tak, ako to naznačil správny súd v tomto rozsudku.“

12. Z dôvodu žalovanou podanej kasačnej sťažnosti, bolo rozhodnutie krajského súdu č.k. 5 Sa/26/2019-73 z 30.12.2021 zrušené rozsudkom Najvyššieho správneho súdu SR (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 7 Ssk/73/2022 z 31.05.2023 a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší správny súd svoje rozhodnutie v jeho, pre ďalšie konanie, podstatnej časti odôvodnil nasledujúcimi konštatovaniami cit.

„V prerokúvanej veci nebolo sporné, že žalobkyňa nezískala pred podaním žiadosti o dávku v nezamestnanosti obdobie poistenia uvedené v § 104 zákona č. 461/2003 Z. z. podľa slovenských právnych predpisov, a tak išlo o to, či na tento účel možno započítať doby získané podľa iných právnych predpisov. (...) Podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia má cezhraničný pracovník zásadne nárok na dávku v nezamestnanosti podľa právnych predpisov toho štátu, v ktorom bol naposledy zamestnaný. (...) Ustanovenia čl. 65 ods. 2 prvá veta a čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia upravujú výnimku pre pracovníkov, ktorí si počas poslednej činnosti zamestnanca v inom členskom štáte zachovali svoje bydlisko v pôvodnom členskom štáte a buď tam zostávajú bývať naďalej, alebo sa tam po skončení činnosti zamestnanca vrátia. Podľa tohto článku by tak žalobkyni mohol vzniknúť nárok na dávku v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, ako keby sa na ňu tieto právne predpisy vzťahovali počas jej poslednej činnosti zamestnanca v Spojenom kráľovstve, len ak si počas tohto obdobia na území Slovenskej republiky zachovala bydlisko. (...)

Kasačný súd sa tak nestotožňuje s názorom správneho súdu, podľa ktorého má žalovaná rovnakou mierou ako objektívne skutočnosti zohľadňovať úmysel žalobkyne, ktorý sa prejavil jej následným návratom na Slovensko. V tejto súvislosti treba hneď na úvod predoslať, že ak sa osoba rozhodne, že odíde z krajiny svojho pôvodu napríklad kvôli vykonávaniu zárobkovej činnosti v inom štáte, nemožno premiestnenie bydliska (strediska životných záujmov) na účely čl. 1 písm. j) základného nariadenia stotožňovať s akousi „trvalou emigráciou“ tejto osoby do tohto štátu. Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa odstránili bariéry slobodnému pohybu ľudí a slovenskí občania majú právo sa pohybovať, pracovať a žiť na území iných členských štátov, čo nevyhnutne vedie (hoci aj k dočasnemu) premiestňovaniu ich bydliska. Tým samozrejme nie je vylúčené, že môžu subjektívne naďalej pociťovať hlbší a bližší vzťah k štátu, v ktorom sa narodili, vyrástli, v ktorom sa hovorí ich známym jazykom či ktorého kultúra jej je bližšia alebo kde zanechali svoju širokú rodinu. Z týchto dôvodov nie je takisto vylúčené, že tieto osoby sa môžu chcieť po určitom období práve do tohto štátu vrátiť. Avšak rovnako osoby, ktoré sa narodili na Slovensku, ktoré sú jeho občanmi a ktoré tu celý pracovný život pracovali, môžu chcieť v neskoršom veku vycestovať zo Slovenska a žiť inde. Ako uviedla aj žalovaná, centrum

záujmov osoby sa musí posudzovať vždy v danom konkrétnom období a samotné jej plány na jeho prípadnú budúcu zmenu nemôžu byť pre jeho posúdenie rozhodujúce. Preto okolnosť, že osoba od počiatku poníma svoj pobyt v určitom štáte nie ako definitívny (hoci o jeho presnom trvaní nemá predstavu), takisto nevylučuje záver, že počas pobytu má v tomto štáte centrum svojich záujmov. Len sama okolnosť, že určitá osoba subjektívne považuje za svoje bydlisko určitý štát, nemôže prevážiť objektívne kritériá vymedzené v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia.

V prerokovanej veci sa tak kasačný súd stotožňuje s názorom žalovanej, že zistený skutkový poskytuje dostatočnú oporu pre záver o bydlisku žalobkyne v Spojenom kráľovstve už na základe čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia

a) Žalobkyňa odišla do Spojeného kráľovstva v septembri 2013. Celkovo tam bývala viac ako päť rokov, početnosť jej návratov na Slovensko sa nakoniec podarilo ustáliť na štyri až päť ročne na niekoľko dní. Takéto návraty sa v zásade nelíšia od bežných dovolenkových ciest, čo zodpovedá aj výmere ročnej dovolenky žalobkyne (28 dní vrátane štátnych sviatkov). Naopak, v Spojenom kráľovstve sa zdržiavala prevažnú časť roka v ucelených, niekoľkomesačných obdobiach. Napokon, v podaní, ktoré adresovala britskej finančnej správe, sama žalobkyňa posúdila svoj pobyt v Spojenom kráľovstve ako „continuous“, čo znamená, že návraty na Slovensko považovala len za krátkodobé dovolenkové návštevy. Celková dĺžka a trvalosť prítomnosti žalobkyne na území Spojeného kráľovstva v porovnaní so Slovenskom tak vedie skôr k záveru, že miestom jej bydliska bolo Spojené kráľovstvo.

b) Žalobkyňa tam zároveň pracovala na dobu neurčitú v zásade na tom istom pracovnom mieste pre toho istého zamestnávateľa. Práca, ktorú vykonávala, nespočívala vo vysielaní na rôzne miesta v rôznych štátoch a zvyčajne sa vykonávala na mieste, kde pracovala. Charakter práce a trvalosť a dĺžka pracovného pomeru žalobkyne v Spojenom kráľovstve tak takisto vedie k záveru, že centrum jej záujmov sa nachádzalo tam.

c) Pokiaľ ide o rodinnú situáciu, opäť až v odvolacom konaní sa podarilo ustáliť, že žalobkyňa v Spojenom kráľovstve po celý čas žila so svojím priateľom, s ktorým sa usilovala založiť si rodinu. To svedčí o tom, že mala vôľu spoločne s ním žiť, a ich vzťah možno považovať druhovský, teda svojou intenzitou blízky vzťahu manželov. V Slovenskej republike síce bývali jej rodičia, ktorých navštevovala a ktorým pomáhala pri návštevách lekárov, nezistilo sa však, že by boli na ňu odkázaní (porov. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 9 Sžsk 88/2020). Kritérium rodinnej situácie sa týka len tzv. úzkej rodiny, t. j. rodinných príslušníkov v zmysle čl. 1 písm. i) bodu 2 základného nariadenia, ktorými sú manžel alebo manželka, nepľnoleté deti a nezaopatrené dospelé deti. Rozširovanie rodinných väzieb, ktoré by mali byť rozhodné pre zachovanie si bydliska v pôvodnom členskom štáte, aj na širšiu rodinu (napr. rodičov) by totiž viedlo k rozširovaniu oblasti uplatnenia čl. 65 základného nariadenia, čo v zásade nie je prijateľné (...). Aj rodinná situácia žalobkyne tak svedčí viac v prospech toho, že centrum jej záujmov sa nachádzalo v Spojenom kráľovstve.

d) K nezárobkovej činnosti žalobkyňa neuviedla nič, a tak toto kritérium nie je nápomocné pre určenie bydliska.

e) Bytová situácia žalobkyne v Spojenom kráľovstve bola takisto stabilná. Pritom pod stabilitou nemožno rozumieť len vlastníctvo nehnuteľnosti, v dôsledku čoho pre určenie bydliska nie je určujúce, či osoba býva v nehnuteľnosti, ktorú vlastní alebo má v nájme. Takisto nie je rozhodujúce, či býva sama alebo spoločne s inými osobami, pretože spoločné bývanie je kvôli šetreniu nákladov bežné aj u osôb, ktoré ešte nemajú vlastnú rodinu, no žijú a pracujú vo väčších mestách. Žalobkyňa svoje bývanie počas piatich rokov zmenila trikrát, nebolo však zistené, že by malo len sezónny charakter (napr. ubytovňa zamestnávateľa viazaná na trvanie pracovného pomeru a pod.). Britskú adresu uvádzala žalobkyňa aj ako adresu pre kontakt s britskými orgánmi. Zhodnotením jej bytovej situácie v posudzovanom období tak možno konštatovať, že svedčí v prospech jej bydliska v Spojenom kráľovstve.

f) Daňové povinnosti si žalobkyňa plnila v Spojenom kráľovstve, čo vyplýva z predloženého formulára britskej finančnej správy P60. Aj to svedčí v prospech jej bydliska tam, nie v Slovenskej republike.

(...) Preto ani hlásený trvalý pobyt nie je na účely čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia podstatný. Dlhý (záväzky) žalobkyne v Slovenskej republike môžu vysvetľovať dôvod, prečo odišla zarábať do cudziny, to však nevylučuje, že si tam na čas zamestnania premiestnil stredisko svojich záujmov. Bežný účet alebo návšteva zubára v Slovenskej republike nemajú so strediskom záujmov a bydliskom súvis už preto, že slobodný pohyb služieb a kapitálu medzi členskými štátmi, ktorý umožňuje využívať tieto služby kdekoľvek v Európskej únii, je jednou zo základných slobôd spoločného trhu Európskej únie.

Podľa názoru kasačného súdu žalovaná v preskúmanom rozhodnutí vyhodnotila všetky také skutočnosti, ktoré sú relevantné pre určenie bydliska žalobkyne v rokoch 2013 až 2018 (...) Rovnako vyhodnotila všetky ďalšie skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, a dospela k záveru, že na určenie

bydliska nie sú podstatné. Žalovaná tak správne vyložila uvedené ustanovenie a správne ho použila na prerokúvanú vec. (...).“

13. V dôsledku reorganizácie súdnictva a vzniku Správneho súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“; viď vyššie), následne, po vrátení veci z najvyššieho správneho súdu na ďalšie konanie, od 01.06.2023 konal už vo veci namiesto pôvodne konajúceho krajského súdu, už správny súd.

14. Správny súd v danej veci nariadil pojednávanie na 15.04.2024, na ktoré boli riadne predvolaní obidvaja účastníci konania, pričom právny zástupca žalobkyne ospravedlnil svoju neprítomnosť, ako aj neprítomnosť žalobkyne na pojednávaní, podaním doručeným správne mu súdu 12.04.2024 a žalovaný podaním doručeným správne mu súdu 26.03.2024, obaja so súhlasom konať a rozhodnúť v ich neprítomnosti, preto správny súd postupom podľa § 114 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok, vec prejednal a vo veci rozhodol v neprítomnosti účastníkov konania.

Právne východiská pre rozhodnutie

15. Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) „Konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.“

16. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Správne súdy rozhodujú v konaniach o (c) správnych žalobách v sociálnych veciach.“

17. Podľa § 135 ods. 1 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.“

18. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie (a) Sociálnej poisťovne.“

19. Podľa § 469 SSP „Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, správny súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu.“

20. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) v znení účinnom ku dňu podania žiadosti žalobkyňou (ďalej len „v znení účinnom v rozhodnom čase“) „Poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.“

21. Podľa čl. 2 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) „Toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.“

22. Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia „Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.“

23. Podľa čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia „Nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 [Úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte] poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.“

24. Podľa čl. 1 písm. f) základného nariadenia « Na účely tohto nariadenia: „cezhraničný pracovník“ znamená každú osobu, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá má bydlisko v inom členskom štáte, do ktorého sa vracia spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň»

25. Podľa čl. 1 písm. i), bod 2 základného nariadenia « Na účely tohto nariadenia: „rodinný príslušník“ znamená: ak právne predpisy členského štátu, ktoré sú uplatniteľné podľa pododseku 1, nerozlišujú medzi rodinnými príslušníkmi a inými osobami, na ktoré sú uplatniteľné, manžel/manželka, nepľnoleté deti a nezaopatrené deti, ktoré dosiahli vek plnoletosti, sa považujú za rodinných príslušníkov.»

26. Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia „Na účely tohto nariadenia: „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.“

27. Podľa čl. 11 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) „Ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b) situáciu dotknutej osoby vrátane:

i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;

ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;

iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;

iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;

v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;

vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.“

28. Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia „Ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.“

Odôvodnenie rozhodnutia správnym súdom

29. V danom prípade nebolo medzi účastníkmi konania vo veci sporným, že žalobkyňa pred podaním si žiadosti o dávku v nezamestnanosti (11.01.2019) na území Slovenskej republiky, ne získala podľa cit. § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. na Slovensku potrebné obdobie poistenia v nezamestnanosti. Avšak, keďže pred podaním si tejto žiadosti o priznanie dávky v nezamestnanosti bola žalobkyňa zamestnaná a sociálne poistená v inom členskom štáte EÚ (Veľká Británia), z ktorého dôvodu sa podľa čl. 2 základného nariadenia na ňu vzťahujú koordinačné pravidlá tohto základného nariadenia, podľa ktorého cezhraničný pracovník má síce v zásade (prioritne) nárok na dávku v nezamestnanosti podľa právnych predpisov a od toho členského štátu, v ktorom bol naposledy zamestnaný (v danom prípade Veľká Británia), čo je vyjadrením zásady, že každý členský štát znáša v zásadne náklady na dávky v nezamestnanosti len takej osoby, ktorá do jeho systému sociálneho zabezpečenia aj prispievala, avšak keďže toto základné nariadenie súčasne umožňuje, aby na účel posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti u cezhraničného pracovníka, ktorý o jej priznanie požiadal na území svojho domovského členského štátu v ktorom nebol naposledy zamestnaný (v danom prípade Slovenská republika), bolo možné do doby poistenia v nezamestnanosti započítať aj doby postenia dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu (v danom prípade Veľká Británia) tak, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov domovského členského štátu (t.j. v danom prípade podľa právnych predpisov Slovenskej republiky), avšak iba za predpokladu, že tento pracovník si počas tejto doby svojho poistenia v inom členskom štáte zachoval na území domovského členského štátu „bydlisko“, preto správne orgány (sociálna poisťovňa a žalovaná) museli posúdiť, či u žalobkyne je splnená táto požiadavka zachovania „bydliska“ a zachovania centra záujmov na území Slovenska aj počas doby jej poistenia vo Veľkej Británii.

30. V súvislosti s uvedeným je nutné podotknúť, že pojem „bydlisko“, ako to bol už uviedol v tejto veci aj najvyšší správny súd, však v zmysle únieového práva nemožno chápať zúžene ako miesto, kde má dotknutá osoba (cezhraničný pracovník) trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky, pretože podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia pojem „bydlisko“ označuje miesto kde dotknutá osoba zvyčajne býva a kde sa súčasne z tohto dôvodu nachádza aj obvyklé centrum jej záujmov (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-90/97 Swaddling, bod 28,29).

Pomôckou pre ustálenie, resp. pre zistenie skutočného „bydliska“, t.j. skutočného centra záujmov dotknutej osoby sú tak kritéria, ktoré boli sformulované v judikatúre Súdneho dvora EÚ [C-90/97 z 25.02.1999 vo veci Robin Swaddlingv. Adjudication Officer] a ktoré sú v súčasnosti kodifikované v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a podľa ktorých je pri skúmaní miesta bydliska nutné prihliadať najmä na - rodinný stav a rodinné väzby zamestnanca; bytovú situáciu, jej dĺžku a stabilitu; dĺžku obdobia zdržiavania sa na území iného členského štátu; dĺžku a stabilitu výkonu zárobkovej činnosti a trvanie pracovnej zmluvy; miesta kde dochádzalo k zdaňovaniu príjmov. Tento zoznam zohľadňovaných kritérií nie je taxatívny (nie je konečný) a v jeho rámci nie je určené ani žiadne ich preferenčné poradie a vo všeobecnosti sa zdôrazňuje povinnosť prihliadať na špecifické okolnosti toho ktorého daného prípadu. Podľa cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, až v prípade (t.j. až v druhom rade), keď posúdenie uvedených kritérií nevedie k určeniu skutočného miesta „bydliska“ dotknutej osoby sa subsidiárne (podporne) za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby vo vzťahu k uvedeným kritériám a to najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu. Úmysel dotknutej osoby je teda len subsidiárnym (druhoradým, podporným) spôsobom určenia jej bydliska, ak kritériá podľa cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia nevedú k jeho jednoznačnému ustáleniu. Okrem toho tento úmysel dotknutej osoby sa posudzuje s ohľadom k objektívnym skutočnostiam a okolnostiam (t.j. či dotknutou osobou uvádzaný úmysel by vzhľadom k okolnostiam veci bol uveriteľným a presvedčivým pre kohokoľvek na veci nezainteresovaného) a nie iba vzhľadom na subjektívne pocity dotknutej osoby, preto nestačí len tvrdenie, že dotknutá osoba mala úmysel za miesto svojho bydliska považovať Slovenskú republiku [napr. rozhodnutia kasačného súdu sp. zn. 7Sžsk/61/2021, sp. zn. 9Sžsk/6/2021, sp. zn. 1Sžsk/38/2017, sp. zn. 9Sžsk/88/2020, sp. zn. 9Sžsk/19/2021, sp. zn. 7Ssk/103/2021, sp. zn. 7Sžsk/12/2021].

31. V danom konkrétnom prípade správny súd, po vrátení mu veci na ďalšie konanie, po jej, pre správny súd ako aj pre správne orgány, už záväznom (§ 469 SSP) posúdení najvyšším správnym súdom, má už nemenne ustálené, že žalobkyňa si počas svojho dlhodobého pôsobenia v inom členskom štáte (Veľká Británia) nezachovala „bydlisko“ ani centrum záujmov na území Slovenska, z ktorého dôvodu jej tak v konaní o posúdení jej žiadosti o priznanie dávky v nezamestnanosti podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, nebolo možné do doby poistenia v nezamestnanosti započítať aj doby postenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov tohto iného označeného členského štátu (Veľká Británia) tak, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, a z ktorého dôvodu tak v konečnom dôsledku, pre nedosiahnutie minimálnej potrebnej zákonnej doby účasti na poistení v nezamestnanosti, žalobkyni ani nemohol vzniknúť nárok na dávku v nezamestnanosti tak, ako to správne vyhodnotili žalovaná a aj sociálna poisťovňa.

32. Pokiaľ ide o vyhodnotenie kritérií zadaných v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, za účelom zistenia miesta bydliska a centra záujmov žalobkyne v období počas jej pôsobenia v zahraničí toto, ako už bolo uvedené vyhodnotil najvyšší správny súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7 Ssk/73/2022 z 31.05.2023 tak, že žalobkyňa počas tohto obdobia nemala zachované bydlisko a ani centrum záujmov na území Slovenska.

Vo vzťahu k uvedeným kritériám správny súd v interakcii na tieto žalobkyňou uvádzané dôvody, len nad rámec dopĺňa nasledujúce:

- ohľadne zdržiavania sa rodičov žalobkyne na území Slovenska, počas jej pôsobenia v zahraničí, správny súd upriamuje pozornosť, že rodičia dotknutej osoby nepoživajú status „rodinného príslušníka“ v zmysle významu tohto pojmu podľa cit. čl. 1 písm. i) bod 2 základného nariadenia, podľa, ktorého sa na účely aplikácie základného nariadenia za „rodinného príslušníka“ považujú iba manžel/manželka, nepľnoleté deti a nezaopatrené pľnoleté deti dotknutej osoby, preto sa pre účely posúdenia zachovania rodinných väzieb žalobkyne na Slovensku, tieto osoby nezohľadňujú [podobne napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6 Ssk/110/2023 z 31.01.2024; rozsudky Najvyššieho správneho súdu ČR sp. zn. 9 Ads/95/2015-39 a sp. zn. 3Ads/55/2018-37]. Podľa správneho súdu, uvedená zákonná konštrukcia o výpočte osôb, zdržiavanie sa ktorých na území Slovenska aj počas doby pôsobenia dotknutej osoby v inom členskom štáte, by mohlo svedčiť o zachovaní centra záujmov dotknutej osoby na Slovensku, je

plne logickou, pretože plnoletá zaopatrená osoba (rodičia) sa bez ďalšieho nemôže považovať za osobu odkázanú na dotknutú osobu;

- ohľadne žalobkyňou deklarovaných každoročných návratov na Slovensko (4x – 5x), správny súd len podotýka, že ani uvedený argument žalobkyne neobstojí pre ustálenie záveru o tom, žeby mala mať počas doby jej pôsobenia v zahraničí zachované centrum záujmov na Slovensku, aj preto, že žalobkyňa mala podľa jej vlastného prehlásenia, od svojho zamestnávateľa vo Veľkej Británii garantovanú dovolenku na zotavenie v rozsahu 22 dní, spôsob strávenia ktorej bol iba na vlastnom slobodnom rozhodnutí žalobkyne, takže, ak sa ju žalobkyňa rozhodla tráviť na Slovensku, táto skutočnosť nemôže byť kľúčovou pre posúdenie, že žalobkyňa si takto zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky, pretože v porovnaní, množstvo tohto dovolenkového času stráveného na území Slovenskej republiky aj tak neobstojí v porovnaní s prevažným množstvom času, ktorý počas roka žalobkyňa strávila v inom členskom štáte (Veľká Británia), kde teda trávila nielen pracovný, ale aj väčšinu mimopracovného času a dovolenkový čas sa žalobkyňa pravdepodobne rozhodla tráviť práve na území Slovenska z dôvodu návštevy rodinných príslušníkov, ktorých inak v priebehu zvyšku roka nenavštevovala. Inými slovami, pre posúdenie zachovania centra záujmu je podstatné, kde zamestnanec trávi vo väčšej miere svoj mimopracovný čas a nie kde trávi dovolenkový čas (napr. obdobie aj u zamestnanca zo Slovenska, ktorý by trávil hoc aj celých 5 týždňov v rámci svojej dovolenky na zotavenie v inom členskom štáte, ešte bez ďalšieho neznamena, že v tomto inom členskom štáte má aj bydlisko, respektíve centrum záujmov);
- platenie poplatkov za odpad, taktiež nepredstavuje za daných skutkových okolností tak zásadnú skutočnosť, ktorá by mohla ustáliť centrum záujmov žalobkyne v Slovenskej republike a vo vzťahu k zachovaniu si bydliska na území Slovenskej republiky nezohráva dôležitú úlohu ani zachovanie si žalobkyňou prihlásenia k „trvalému pobytu“ v Slovenskej republike, v zmysle chápania tohto pojmu vnútroštátnou právnou úpravou zákonom č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky, pretože pojem „trvalý pobyt“ nie je možné stotožňovať s pojmi „bydlisko“ a „pobyt“ v zmysle únievom, keďže „trvalý pobyt“ má skôr evidenčný charakter, ktorý neodzrkadľuje realitu [napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-394/13 z 11.09.2014 vo veci Ministerstvo práce a sociálnych vecí c/a B; Najvyšší správny súd Slovenskej republiky sp. zn. 6 Ssk/110/2023 z 31.01.2024]. Napokon ani skutočnosť, že žalobkyňa bývala vo Veľkej Británii v podnájme ešte automaticky taktiež nezakladá záver o tom, že centrum jej záujmov je i naďalej v Slovenskej republike, pretože nájomná forma bývania nie len v podmienkach Veľkej Británie, ale aj v iných členských štátoch, nie je ničím neštandardným, skôr sa jedná o prevládajúcu formu bývania;
- ohľadne splácania úveru žalobkyňou v Slovenskej republike, správny súd uvádza, že ani toto kritérium nie je podstatným pre ustálenie centra záujmu žalobkyne v Slovenskej republike, pretože uskutočňovanie rôznych typov bankových transakcií (a to aj cezhraničných), nemôže v dnešnej dobe internetového bankovníctva predstavovať žiadny podstatný problém [napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6 Ssk 89/2023 z 20.12.2023] a teda nemôže byť ani žiadnym dôvodom, kvôli ktorému by žalobkyňa musela nevyhnutne ostať na Slovensku;

Tieto vyššie uvedené skutočnosti môžu síce pochopiteľne predstavovať určité kontakty žalobkyne vo vzťahu k Slovenskej republike, avšak v danej prejednávanvej veci nie sú kritériom, ktoré by prevážilo dĺžku pobytu žalobkyne mimo Slovenskej republiky a charakter jej zárobkovej činnosti v inom členskom štáte.

33. Napokon ani žalobkyňou proklamovaný úmysel, že sa chcela zo zahraničia vrátiť a zotrvať na Slovensku, nebol pre prejednávanú vec relevantným, keďže zohľadnenie kritéria „úmyslu“ dotknutej osoby podľa cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, by prichádzalo do úvahy iba subsidiárne (t.j. podporne) a to vtedy, keď by otázka ustálenia centra záujmov dotknutej osoby ostala nevyriešená aj po aplikácii kritérií uvedených v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia [napr. Najvyšší súd SR sp. zn. 10 Sžsk 5/2016 z 13.12.2017]. Navyše úmysel žalobkyne je v zmysle cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia rozhodujúci iba vtedy, keď sa v prípade rozdielného stanoviska medzi inštitúciami dotknutých členských štátov, nepodarí dosiahnuť dohodu o otázke zachovania si dotknutou osobou centra záujmov vo vzťahu k niektorému z nich [napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6 Ssk 89/2023 z 20.12.2023], ktorý prípad, v tejto veci nenastal.

34. Správny súd dáva do pozornosti, že princíp poskytovania dávky v nezamestnanosti v prípade zamestnancov využívajúcich voľný pohyb pracovnej sily v rámci Európskej únie, je založený prioritne na požiadavke, aby uvedenú dávku zamestnancovi po skončení jeho pracovného pomeru na území niektorého z členských štátov, poskytoval primárne ten členský štát, na území ktorého o túto dávku žiadajúca dotknutá osoba, naposledy pred podaním žiadosti o priznanie jej dávky v nezamestnanosti, bola účastnou na poistení v nezamestnanosti a teda kde prispievala do systému sociálneho poistenia,

z ktorého jej predmetná dávka bude aj poskytnutá. V tomto prípade si žalobkyňa bez uvedenia dôvodov nepožiadala o poskytnutie jej dávky v nezamestnanosti na území Veľkej Británie.

35. Po zhodnotení všetkých relevantných skutočností a to najmä s poukazom na, pre správny súd záväzné závery vyslovené najvyšším správnym súdom v rozhodnutí sp. zn. 7 Ssk/73/2022 z 31.05.2023, dospel správny súd k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím, vychádzajú z dostatočne zisteného, logicky vyhodnoteného a riadne právne posúdeného skutkového stavu, z ktorého plynie záver o tom, že žalobkyňa nespĺňa na Slovensku zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti, preto správny súd v súlade s § 190 SSP a v spojení s § 199 ods. 3 SSP v ich znení účinnom do 30.06.2023, správnu žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

36. Podľa § 163 SSP v znení účinnom do 01.06.2023 „Trov konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v súvislosti s uplatňovaním a bránením práva na správnom súde.“

37. Podľa § 168 SSP v znení účinnom do 01.06.2023 „Žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.“

38. Podľa § 467 ods. 1 a 3 SSP v znení účinnom do 01.06.2023 „(1) Ustanovenia o trovách konania sa primerane použijú na kasačné konanie.

(3) Ak kasačný súd zruší rozhodnutie správneho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.“

39. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa cit. § 168 SSP v spojení s cit. § 467 ods. 1 SSP a s ohľadom na to, že nárok na náhradu trov prvostupňového a kasačného konania sa posudzuje komplexne (spoločne) podľa konečného výsledku konania, a keďže žalobkyňa nemala v konaní ani len čiastočný úspech, avšak v konaní úspešnej žalovanej nevznikli žiadne odôvodnené trovy, úhradu ktorých by bolo možné od žalobkyne spravodlivo požadovať, správny súd žalovanej právo na ich náhradu voči žalobkyňi nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozsudku. Zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť. (§ 443 ods. 1 a 5 SSP v znení účinnom do 30.06.2023).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správnomu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správnomu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal

jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti (§ 441 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok, ak SSP neustanovuje inak (§ 446 ods. 1 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť neplatí, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).